

ส่วนที่ 1

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการวิจัย “ศึกษาและรวบรวม'ปาดงและปราชญ์'ปาดงมลายูถิ่นปาดานีในจังหวัดปัตตานี” มีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ (1) เพื่อสำรวจสถานการณ์ และรวบรวมบทกลอน'ปาดงมลายูถิ่นปาดานี และปราชญ์ผู้ขับร้อง'ปาดงที่มีอยู่ในท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี (2) เพื่อบันทึกบทกลอน'ปาดงมลายูถิ่นปาดานีโดยใช้ระบบตัวเขียนภาษามลายูถิ่นปาดานี (อักษรไทย) เพื่อให้สอดคล้องกับการออกเสียงที่แท้จริง พร้อมทั้งบันทึกโดยใช้อักษรยาวี และถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาไทย (3) เพื่อศึกษา อธิบาย เนื้อหาและลักษณะการประพันธ์ของบทกลอน'ปาดงมลายูถิ่นปาดานี (4) เพื่อจัดทำแผนที่ปราชญ์ผู้ขับร้อง'ปาดงมลายูถิ่นปาดานีในการสืบค้นบุคคลสำคัญของท้องถิ่น

การดำเนินกิจกรรมโครงการเริ่มตั้งแต่การลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ในระยะแรกเป็นการลงพื้นที่เก็บข้อมูลในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำนวน 10 แห่ง โดยขอความร่วมมือจากนักเรียนในการเก็บข้อมูลเบื้องต้นตามแหล่งชุมชนต่างๆ เป็นการสำรวจแหล่งที่อยู่ของปราชญ์ในเบื้องต้น ส่วนการเก็บข้อมูลในระยะที่ 2 คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลเบื้องต้นที่ได้ ไปลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากปราชญ์โดยตรง ซึ่งสามารถรวบรวมบท'ปาดงมลายูถิ่นปาดานีเป็นจำนวน 320 บท จากปราชญ์จำนวน 27 ท่าน

จากการศึกษาเนื้อหาของบท'ปาดงมลายูถิ่นปาดานีที่เก็บได้ สามารถแบ่งได้เป็น 18 ประเภท ได้แก่ 'ปาดงบุญคุณ 'ปาดงประเพณี 'ปาดงสำหรับเด็ก 'ปาดงเปรียบเปรย 'ปาดงอบรมสั่งสอน 'ปาดงผจญภัยและท่องเที่ยว 'ปาดงสนุกสนาน 'ปาดงสุภาพดี 'ปาดงศาสนา 'ปาดงความรัก 'ปาดงอำนาจ 'ปาดงประวัติศาสตร์ 'ปาดงคัดค้านต่อว่า 'ปาดงวาสนา 'ปาดงเสียดสี 'ปาดงแนวบทเพลง 'ปาดงวิถีชีวิต และ 'ปาดงปริศนาคำทาย

ส่วนการศึกษาลักษณะการประพันธ์ของบทกลอน'ปาดงมลายูถิ่นปาดานี พบว่ามี 5 ลักษณะ คือ 'ปาดงสองวรรค 'ปาดงสี่วรรค 'ปาดงต่อเนื่อง 'ปาดงเซอโลกา และ'ปาดงร้อยยัง โดยลักษณะ'ปาดงที่พบมากที่สุด คือ 'ปาดงสี่วรรค ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับ'ปาดงที่พบในมาเลเซียและอินโดนีเซีย แสดงถึงการแพร่กระจายและการแลกเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรมในหมู่ชนมลายูในอดีต การศึกษาในด้านศิลปะด้านการประพันธ์และความงามในด้านวรรณศิลป์พบว่า ลักษณะเด่นในการประพันธ์บทกลอน'ปาดงของชาวมลายูปาดานีคือ มีการซ้ำคำ ซ้ำเสียง การเลียนเสียงธรรมชาติ ทำให้เกิดความงามในด้านเสียง การใช้สภาพธรรมชาติ สภาพสังคม และเหตุการณ์ต่างๆในอดีต เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านบทกลอนที่มีความไพเราะในทำนองและลึกลับซึ่งในความหมาย บทกลอน'ปาดงเป็นสื่อที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดอัตลักษณ์ความเป็นมลายูปาดานีจากรุ่นสู่รุ่นมาอย่างยาวนานหลายศตวรรษ

ภาพสะท้อนจากบทกลอน'ปาดงมลายูถิ่นปาดานี บ่งบอกถึงชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในอดีต เป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน โดยบท'ปาดงทำหน้าที่ทั้งให้ความสุนทรีย์ และอบรมสั่งสอนในเวลาเดียวกัน จากการวิจัยนี้ทำให้เห็นความงดงามทางด้านวรรณกรรมมุขปาฐะของชาวชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู บทบาทหน้าที่ของบทกลอน'ปาดงในสังคมชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูและความเป็นอัตลักษณ์ของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู ซึ่งเป็นสิ่งล้ำค่า สมควรอนุรักษ์ เพื่อให้งานประพันธ์อันล้ำค่านี้ยังคงอยู่ในสังคมชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูสืบไป